

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III 3

2013-12-05

N2013/5567/TE

Näringsdepartementet

Trafikanalys
Torsgatan 30
113 21 Stockholm

Trafikanalys

2013 -12- 12

Uppdrag att genomföra en förstudie om lagstiftningen för särskilda persontransporter

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikanalys att genomföra en förstudie om den lagstiftning som reglerar särskilda persontransporter. Myndigheten ska:

- kartlägga fakta – nuläge och historik – för särskilda persontransporter,
- analysera den nuvarande lagstiftningen ur ett brukar- och myndighetsperspektiv mot bakgrund av de förändringar som har skett sedan de olika lagarna trädde i kraft,
- göra jämförelse med goda lösningar i och erfarenheter ifrån vissa andra länder, samt
- utifrån genomförd kartläggning, analys och internationella jämförelser ange möjliga förbättrings- och effektiviseringsområden genom att beskriva hur olika alternativ till nuvarande reglering skulle kunna utformas.

Det övergripande syftet med förstudien är att analysera om det finns sätt att förändra regleringen för särskilda persontransporter för att dels tillgodose en god tillgänglighet för berörda persongrupper, dels ge bättre förutsättningar för kommuner och landsting att mer effektivt organisera särskilda persontransporter. En viktig utgångspunkt för förstudien är att eventuella förändringsförslag ska ligga inom ramen för det nuvarande offentliga åtagandet för särskilda persontransporter. Förstudien kan komma att ligga till grund för beslut om ytterligare studier och regelutveckling.

Uppdraget ska genomföras i dialog med brukarorganisationer, kommuner, landsting, regionala kollektivtrafikmyndigheter, leverantörer av särskilda persontransporter samt med berörda statliga myndigheter.

Trafikanalys ska senast den 1 augusti 2014 redovisa uppdraget till Näringsdepartementet (Regeringskansliet).

Skälen för regeringens beslut

Kommuner och landsting inom varje län har gemensamt ansvar för länets kollektivtrafik. Dessutom har kommunernas och landstingens ansvar för organiserandet av vissa persontransporter och ersättning för kostnaden för vissa persontransporter. Det regleras genom ett flertal lagar som är olika till sin karaktär och som har tillkommit vid olika tidpunkter:

- Lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor
- Lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor
- Lagen (1997:735) om riksfärdtjänst
- Lagen (1997:736) om färdtjänst
- Skollagen (2010:800)

I detta beslut används begreppet *särskilda persontransporter* för persontransporter och ersättning för persontransporter till följd av dessa lagar.

Sedan lagarna om färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och vissa elevresor kom till har nya lagar tillkommit och samhällsförändringar skett. År 2012 trädde lagen (2010:1065) om kollektivtrafik i kraft. Ett antal EU-förordningar som reglerar passagerares rättigheter har också trätt i kraft under 2000-talet. Reformen som vårdval och möjligheten att välja skolor har förändrat behoven hos de resande. Utvecklingen av informationsteknologin har också inneburit nya möjligheter att effektivisera delar av utförandet.

Sveriges strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011–2016 innehåller bl.a. ett inriktningsmål om att transportsystemet utformas så att det är användbart för personer med funktionsnedsättning. Tillgängligheten i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning har successivt förbättrats genom åren. Antalet resor med färdtjänst och antal personer med färdtjänstillstånd minskar också stadigt, trots att Sveriges befolkning och andelen äldre ökar. Samtidigt kommer ett antal personer alltid vara beroende av välfungerande särskilda persontransporter när kollektivtrafiken inte är ett alternativ.

Färdtjänstlagarna sågs senast över 2003 då Färdtjänstutredningen i betänkandet Färdtjänsten och riksfärdtjänsten (SOU 2003:87) presenterade ett antal förslag till reformer för färdtjänsten rörande kvalitet, ledsagare, medresenärer, taxor, och också tog upp rättsliga förutsättningar avseende upphandling och behandling av personuppgifter. Till följd av översynen ändrades dessa lagar i mindre omfattning 2006 (se prop. 2005/06:160).

Statistik från Statistiska Centralbyrån visar att trots det minskade resandet har bruttokostnaderna för färdtjänst och riksfärdtjänst ökat med cirka 26 procent sedan 1998. Kommuner och landsting söker i dag inom nuvarande lagstiftning olika lösningar för att uppnå samordningsvinster mellan de olika persontransporterna, men efterfrågar också reformer och ökade möjligheter till samordning mellan de särskilda persontransporterna.

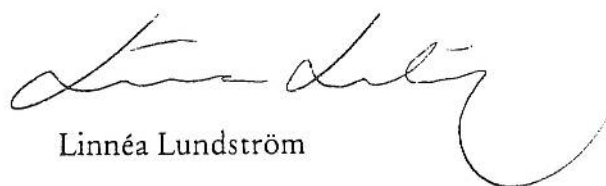
Sammantaget har ett stort antal samhällsförändringar påverkat både behoven hos de resande och möjligheterna för de ansvariga att organisera den särskilda persontrafiken. Erfarenheter från andra länder (t.ex. Danmark och USA) visar också på intressanta lösningar såväl organisatoriskt som tekniskt, varpå det är angeläget att goda lösningar i och erfarenheter ifrån andra länder tas tillvara i utvecklingen av de särskilda persontransporterna i Sverige.

Regeringens uppfattning är att möjligheterna att tillgodose resenärernas behov och förutsättningarna för att mer effektivt bedriva den särskilda persontrafiken bör kunna förbättras ytterligare. Eftersom området är komplext och spänner över ett stort antal lagstiftningsområden, bör en kartläggning och analys av nuläget genomföras i form av en förstudie, där förändringar i lagstiftningen och andra möjliga förbättringsområden inom samtliga särskilda persontransporter analyseras. Förstudien kan komma att ligga till grund för beslut om ytterligare studier och regelutveckling.

På regeringen vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Linnéa Lundström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Socialdepartementet/FST
Finansdepartementet/BA och KSÄ K
Utbildningsdepartementet/S

